

EKSAMEN

Emnekode: SFBR13015	Emnenavn: Årsregnskap (revisoreksamen)
Dato: 5.12.18	Eksamenstid: 6 timer
Hjelpemidler: Revisors håndbok IFRS på Norsk IAS 16, 18 og 40 (kopier) Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad) Rente- og annuitetstabeller Kalkulator	Faglærer: Eddie Rekdal
Om eksamensoppgaven og poengberegning: Oppgavesettet består av 6 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. Oppgavesettet består av 5 oppgaver. Alle oppgavene skal besvares. Begynn på nytt ark for hver oppgave. Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.	
Sensurfrist: 27.12.18 Karakterene er tilgjengelige for studenter i Studentweb.	

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon av 27.6.2012
og rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005.

5. desember 2018
kl. 0900 - kl. 1500

Oppgavesettet består av 5 sider, inklusive denne siden (totalt antall oppgaver 5).

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- IAS 16, 18 og 40 (kopier)
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Alle oppgaver skal besvares.

Ta hensyn til skatt ved løsning av den enkelte oppgave med mindre det spesifikt fremgår av oppgaven at du skal se bort fra skatt.

OPPGAVE 1 (Anslått tid: 120 minutter)

Bruk en skatteprosent på 23 % i denne oppgaven.

Et morselskap kjøper 70 % av aksjene i Datter AS for 2 300 000. Kontroll er oppnådd med virkning fra 1. januar 2018. På oppkjøpstidspunktet er balanseført egenkapital i Datter AS 1 400 000 (lik aksjekapitalen). Det er identifisert følgende merverdier:

Immaterielle eiendeler	600 000
Maskiner	250 000
Varelager	100 000

På oppkjøpstidspunktet 1. januar 2018 er ikke immaterielle eiendeler balanseført i regnskapet til Datter AS. Forventet gjenværende levetid på immaterielle eiendeler er estimert til 3 år, og forventet gjenværende levetid knyttet til maskinene som merverdien er knyttet til er estimert til 5 år. Varene hvor det er knyttet merverdier til selges i sin helhet i 2018.

Eventuell goodwill avskrives over 5 år.

(a) Utarbeid en merverdianalyse. Begrunn dine valg. En eventuell goodwill skal kun tilordnes kontrollerende eierinteresser (gjelder i hele oppgaven).

(b) Skal goodwill avskrives etter IFRS?

(c) Forklar kort hva som menes med negativ goodwill, og hvordan negativ goodwill skal behandles i konsernregnskapet.

Mor AS selger varer til Datter for 500 000. Anskaffelseskost for disse varene er 250 000. Ved utgangen av 2018 ligger 50 % av disse varene på lager, og resten er videresolgt ut av konsernet.

Videre utfører Mor AS diverse administrative tjenester for Datter AS. Det er i løpet av 2018 fakturert 150 000 for dette arbeidet. Videre er det en uoppgjort mellomregning på 250 000 mellom Mor AS og Datter AS. Lånet er klassifisert som et kortsiktig mellomværende, og regnskapsførte renter utgjør 10 000 knyttet til mellomregningen.

I løpet av 2018 har Datter AS solgt noen maskiner til Mor AS for 400 000. Disse maskinene var balanseført til 300 000, og transaksjonen fant sted med virkning fra 1. januar 2018. Gevinsten på 100 000 inngår i driftsinntektene til Datter AS (se neste side). Den gjenstående levetiden på disse maskinene er 4 år.

Resultat og balanseoppstillingene for 2018 er for hhv. Mor AS og Datter AS (merk at finanskostnader er presentert netto, pga. finansinntekter og finanskostnader blir presentert separat i note samt at oppstillingen er noe forenklet for å gjøre den mest mulig oversiktlig):

Driftsinntekter	(14 790 000)	(20 000 000)
Varekostnad	6 300 000	14 000 000
ADK	5 700 000	3 600 000
Avskrivninger	2 000 000	600 000
Avskrivning goodwill	-	-
Netto finanskostnader	200 000	400 000
Resultat før skattekostnad	(590 000)	(1 400 000)
Skattekostnad	135 700	322 000
Årsresultat	(454 300)	(1 078 000)
Goodwill	-	-
Immaterielle eiendeler	-	-
Maskiner	2 000 000	1 000 000
Aksjer	5 400 000	2 000 000
Varelager	2 000 000	3 600 000
Kortsiktige fordringer	600 000	5 000 000
Bank	410 000	400 000
SUM EIENDELER	10 410 000	12 000 000
Aksjekapital	(2 000 000)	(1 400 000)
Annen egenkapital	(2 410 000)	(1 078 000)
Minoritetsinteresse	-	-
Utsatt skatt	(100 000)	(300 000)
Langsiktig gjeld	(3 900 000)	(3 722 000)
Kortsiktig gjeld	(2 000 000)	(5 500 000)
SUM EK og GJELD	(10 410 000)	(12 000 000)

(d) Utarbeid et konsernregnskap for 2018 (resultat og balanse).

(e) I selskapsregnskapet til Mor AS vurderes det alternativt å behandle aksjeinvesteringen i Datter AS etter egenkapitalmetoden. Forklar kort egenkapitalmetoden og henvis til relevante bestemmelser, og vis hvilke tall som skal innarbeides i selskapsregnskapet til Mor AS for 2018.

OPPGAVE 2 (Anslått tid: 30 minutter)

En eiendomsinvestor fra det «blide» Sørlandet har anskaffet et tomteområde på Østlandet. Tomtene er anskaffet for 5 millioner kroner i 2010. I 2017 blir dette tomteområdet regulert for næringsformål, og selskapet som eier området planlegger å bygge næringsbygg som de planlegger å leie ut. Verdien på tomteområdet øker vesentlig, og en lokal eiendomsinvestor tilbyr 25 millioner for tomteområdet. Eiendomsinvestoren fra det «blide» Sørlandet velger å ikke selge tomten, men ønsker heller å stå for utbyggingen på egenhånd.

Diskuter om det er tillatt å inntektsføre tomteområdets verdiøkning i 2017? Begrunn din løsning. Besvarelsen skal maksimalt være på to sider, og skal omfatte diskusjon av både god regnskapsskikk og IFRS.

OPPGAVE 3 (Anslått tid: 60 minutter)

Et driftsbygg er anskaffet for MNOK 40. Levetiden estimeres til 50 år. Balanseført verdi pr. 31.12.2017 er MNOK 20. Endret estimert levetid er 60 år i 2018.

- (a) Hva blir løsningen etter knekkpunktmetoden, og henvis til relevante norske regnskapsbestemmelser. Er denne løsningen tillatt etter IAS 16?
- (b) Hva blir løsningen etter reverseringsmetoden, og henvis til relevante norske regnskapsbestemmelser. Er denne løsningen tillatt etter IAS 16?
- (c) Diskuter behandlingen av periodisk vedlikehold etter norske og internasjonale regnskapsbestemmelser. Er det noen unntaksbestemmelser for små foretak?

OPPGAVE 4 (Anslått tid: 90 minutter)

Signo AS er en norsk produksjonsbedrift som baserer virksomheten på innførsel av halvfabrikata fra Kina. Disse halvfabrikataene blir satt sammen og tilført merverdi ved bedriftens anlegg i Norge. Det produseres 3 ulike ferdigvarer. Disse er produkt X, Y og Z.

Signo AS har følgende kalkyle på sine produkter (2017). Samme kalkyle gjelder også for 2018 bortsett fra at kostnaden på halvfabrikata har blitt 5 % høyere i 2018:

	X	Y	Z
Direkte materialer (halvfabrikata)	10.000	15.000	20.000
Andre materialkostnader	2.000	2.000	2.000
+ Direkte lønn inkl. sosiale kostnader	<u>4.000</u>	<u>5.000</u>	<u>6.000</u>
= Direkte kost.	16.000	22.000	28.000
+ Indirekte variable tilvirkningskostnader *)			
+ Indirekte faste tilvirkningskostnader ☐)			
= Tilvirkningskost			
+ Salgs og administrasjonskostnader #)			
+ Fortjeneste ø)			
= Salgspris ekskl. mva.			

*) Beregnet til 70 % påslag på lønn inkl. sosiale kostnader, for alle varetyper

☐) Beregnet til 20 % påslag på direkte kost ved normal kapasitetsutnyttelse, for alle varetyper

#) Beregnet til 10 % påslag på tilvirkningskost, for alle varetyper

ø) Beregnet til 30 % påslag på tilvirkningskost for alle varetyper

Ferdigvarelageret 31.12.2017 besto av 100 enheter av produkt X, 70 enheter av produkt Y og 45 enheter av produkt Z.

Ferdigvarelageret 31.12.2018 besto av 120 enheter av produkt X, 85 enheter av produkt Y og 30 enheter av produkt Z.

Bedriften brukte variabel tilvirkningskost på ferdigvarelageret i 2017, men ønsker å gå over til å benytte full tilvirkningskost i 2018.

- a) **Drøft med utgangspunkt i regnskapsloven og god regnskapsskikk om en slik endring er tillatt og hvilke valgmuligheter som finnes for gjennomføringen, ut fra at Signo AS alternativt er et lite eller mellomstort selskap.**
- b) **Vis hvordan endringen tallmessig påvirker regnskapspresentasjonen for 2018 (før skatt).**
- c) **Drøft og vis om det ville blitt et annet resultat dersom Signo AS i 2018 hadde 90 % av normal kapasitetsutnyttelse.**

OPPGAVE 5 (Anslått tid: 60 minutter)

Signo AS oppga i årsregnskapet for 2017 kortsiktige aksjeinvesteringer med kr 1 085 000. Alle investeringene gjaldt kortsiktige plasseringer i likvide aksjer notert i et regulert marked.

Du får følgende opplysninger om aksenes anskaffelseskost:

	Aksje A ASA	Aksje B ASA	Aksje C AG
12.03.2017	800 aksjer * 230 = 184.000	800 aksjer * 350 = 280.000	
27.08.2017	600 aksjer * 260 = 156.000	600 aksjer * 330 = 198.000	150 aksjer * EUR 200 * EUR 8,90 = 267.000

Du får følgende opplysninger om aksjenes markedsverdi per 31.12.2017:

	Aksje A ASA	Aksje B ASA	Aksje C AG
31.12.2017	326 per aksje	320 per aksje	EUR 180 Kurs 9,50

- a) **Forutsett at selskapet kvalifiserer for små foretak. Drøft med utgangspunkt i regnskapsloven og god regnskapsskikk hvilke valgmuligheter som finnes for målingen.**
- b) **Beregn verdien av AKSJE C etter laveste verdis prinsipp per 31.12.2017.**
- c) **Beregn verdien av aksjeporteføljen per 31.12.2017 etter laveste verdis prinsipp med bruk av porteføljeprinsippet.**
- d) **Forutsett at selskapet benytter laveste verdis prinsipp. 500 aksjer i selskap A ASA ble solgt 2. januar 2018 for kr 326 per aksje. Drøft og vis alternative gevinstberegningmåter.**